

Difuzijska enačba. Imamo enačbo oblike

$$\frac{\partial T}{\partial t} = D \frac{\partial^2 T}{\partial x^2}$$

Naredimo sledečo transformacijo:

$$x \mapsto qx$$

$$t \mapsto q^2 t$$

Iskana funkcija T postane

$$T(x, t) = T\left(\frac{x}{\sqrt{t}}, 1\right) = f(s)$$

Označili smo $s = x/\sqrt{t}$. Velja $ds/dx = 1/\sqrt{t}$ in $df/s/dt = x/(2t\sqrt{t})$. Naša enačba postane

$$f' \cdot \left(-\frac{s}{2t}\right) = f'' \cdot \frac{D}{t}$$

Pokrajšamo t in naredimo separacijo:

$$\frac{f''}{f'} = -\frac{s}{2D} \quad / \int ds$$

$$\ln(f') = -\frac{s^2}{4D} + C$$

$$f(s) = C \int_0^s e^{-\zeta^2/4D} d\zeta + C'$$

Izbira začetnih pogojev nam omogoči izračun koeficientov C in C' .

Npr. za $T_1(x, t=0) = sgn(x)$ (signum funkcija):

$$T_1(x, t) = \frac{1}{\pi D} \int_0^{x/\sqrt{t}} e^{-s^2/4D} ds = \operatorname{erf}\left(\frac{x}{\sqrt{4Dt}}\right)$$

Za $T_2(x, t=0) = \delta(x)$ (Diracova delta funkcija):

$$T_2(x, t) = \frac{1}{4\pi Dt} e^{-x^2/4Dt}$$

Gre ravno za odvod erf funkcije:

$$T_2(x, t) = \frac{1}{2} \frac{\partial}{\partial x} T_1(x, t)$$

Tudi superpozicija T_2 je rešitev:

$$T(x, t) = \int_{-\infty}^{\infty} g(x_0) T_2(x - x_0, t) dx_0$$

Gre pravzaprav za konvolucijo. To pomeni tudi, da je Greenova funkcija problema (fundamentalna rešitev):

$$G(x, x_0, t) = \frac{1}{\sqrt{4\pi Dt}} e^{-(x-x_0)^2/4Dt} \Theta(t)$$

$\Theta(t)$ je Heavisideova funkcija. Če to vstavimo v originalno enačbo, dobimo:

$$\left(\frac{\partial}{\partial t} - D \frac{\partial^2}{\partial x^2} \right) G(x, x_0, t) = \delta(x - x_0) \delta(t)$$

Robni pogoji. Mislimo si, da se nahajamo na poltraku. Recimo, da imamo začetni pogoj

$$T(x, t = 0) = h(x)$$

in robni pogoj

$$T(x = 0, t) = 0$$

Uporabimo t. i. Duhamelov princip: Zamislimo si, da je naš robni pogoj preprost: $h(x) = 1$. Zapišemo $T(x, t) = [1 - T_1(x, t)]\Theta(t) = \omega(x, t)$. (Gre za erf, ki smo jo "premagnili" na pravo mesto.)

Za splošni robnega pogoja dobimo enačbo

$$h(t) = h(0) + \int h(\tau)\Theta(\tau) d\tau$$

Gre za konvolucijo med h in ω :

$$T(x, t) = \int_0^t h(\tau) \frac{\partial}{\partial t} \omega(x, t - \tau) d\tau$$

Separacija. Rešujemo difuzijsko diferencialno enačbo v dveh dimenzijah:

$$\frac{\partial T}{\partial t} = \nabla^2 T$$

Z začetnim pogojem $T(\vec{r}, 0) = f(\vec{r})$. In robnim pogojem $T = 0$ na kvadratu s stranico L . Če je enačba homogena, uporabimo separacijo:

$$T(x, y, t) = \varphi(x, y)u(t) = X(x)Y(y)u(t)$$

$$\frac{\dot{u}}{u} = \frac{\nabla^2 \varphi}{\varphi} = \frac{X''}{X} = \frac{Y''}{Y} = -\lambda$$

Oglejmo si, kako izbira λ vpliva na rešitev.

- $\lambda = 0$: $u(t) = \text{konst.}$ in $\varphi(x, y) = 0$. Primerna rešitev za $f(\vec{r}) = 0$.
- $\lambda < 0$: $u(t) = Ae^{|\lambda|t}$ in $A = \alpha \cosh(x) + \beta \sinh(x)$. Ta funkcija ima največ eno ničlo, torej ne more zadostiti robnemu pogoju.
- $\lambda > 0$: $u(t) = Ae^{-\lambda t}$ in

$$\begin{aligned} X_n &= \sqrt{\frac{2}{L}} \sin\left(\frac{n\pi x}{L}\right), \quad n = 1, 2, \dots \\ Y_n &= \sqrt{\frac{2}{L}} \sin\left(\frac{(n+1/2)\pi y}{L}\right) \\ \lambda_{n,m} &= \left(\frac{\pi}{L}\right)^2 \left[n^2 + \left(n + \frac{1}{2}\right)^2 \right] \\ \varphi_{n,m} &= X_n Y_m \end{aligned}$$

Splošna rešitev je superpozicija rešitev pri $\lambda > 0$:

$$T(x, t) = \sum_{n,m} c_{nm} \varphi_{n,m} e^{-\lambda_{n,m} t}$$

Koeficiente c_{nm} dobimo s skalarnim produktom iz začetnih pogojev.